

Gençlerin Serbest Zaman Aktivitelerine Katılmama Nedenleri Üzerine Bir İnceleme

Murat ÖZŞAKER

Adnan Menderes Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Aydın, (e mail: mozsaker@adu.edu.tr)

ÖZET

Bu araştırma, Adnan Menderes Üniversitesinde okuyan öğrencilerin serbest zaman aktivitelerine katılmama nedenlerini tespit etmek amacıyla planlanmıştır. Çalışmanın örneklemini gönüllü olarak katılan Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Sağlık Yüksek Okulu., Eğitim Fakültesi Resim ve Müzik Eğitimi Bölümleri ve Nazilli Meslek Yüksek Okullarından 169 kız 159 erkek toplam 328 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada, Gürbüz ve Karaküçük tarafından geliştirilen üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklerine katılmalarına engel teşkil edebilecek unsurları değerlendiren "Boş Zaman Engelleri Ölçeği" kullanılmıştır. İstatistiksel analiz olarak tek yönlü varyans analizine (ANOVA), t testi ve Tukey testi yapılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin cinsiyet ile alt boyutlar arasında anlamlı farklılık ($p<0.05$) bulunurken, refah düzeyinin aktivitelere katılmada önemli bir etken olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Serbest zaman, rekreasyon, katılmama nedenleri, üniversite öğrencileri

An Evaluation on Non Participation of the Youth in Leisure Time Activities

ABSTRACT

The present research was planned in order to detect the reasons why the students of Adnan Menderes University did not participate in leisure time activities. The sample of the research was composed of 328 students (169 female university students and 159 male university students) who studied at the School of Physical Education and Sports, Health School, Department of Art and Music of Education Faculty and Nazilli Vocational School. "Leisure Constraint Scale" developed by Gürbüz and Karaküçük (2008) that assesses the components preventing the university students from participating in recreational activities was used. As statistical analysis, One Way Analysis of Variance (ANOVA), t test and Tukey test were performed. As the results of the research, there was significant difference between sex and the subscales of the university students ($p<0.05$) and it was found out that level of welfare was an important factor in participating in activities.

Keywords: Leisure time, recreation, reasons for non participation, university students

GİRİŞ

Serbest zaman ya da boş zaman kavramı yapılan araştırmalarda birbirlerinin yerlerine kullanılırken, tanımsal olarak bakıldığında da farklı yorumlara gidildiğini görebilmekteyiz. Bu kavramlara göre serbest zaman; kişinin özgürce kullanabileceği zaman dilimini (5), bireyin hem kendisi hem de başkaları için bütün zorunluluklardan ya da bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir etkinlikle uğraşacağı zaman (27), bireyin yaşamak için başvurması gereken uğraşların dışında bireysel tercihlerine ayıracağı zaman (11), memnuniyet içeren ve kişisel doyumu arttıran, seçme şansı yaratıcılık hoşnutluk veren, eğlencelere öncülük eden yararları ile insan hayatının özel bir alanı (21), dinlenme, rahatlama, bilgi ve görgüsünü arttırma, psikolojik ve fizyolojik zevklerinde doyumu gerçekleştirme(34) olarak ifade edilmektedir.

Yaşadığımız yüzyılda bilimsel ve teknolojik gelişmelerin hızla arttığı, yaşam koşullarında büyük kolaylıkların sağlandığı ve kişilerin çalışma saatlerinin

azalması sonucunda serbest zamanların arttığını görebilmekteyiz(28). Günlük yaşantımız içinde, çalışma ve diğer etkinliklerimizin sıkıcı ve kendini tekrarlayan çabalara dönüşmesi, serbest zaman değerlendirme etkinliklerini yaşamamızın önemli bir parçası ve bir yenilenme aracı haline getirmiştir. Bununla birlikte, kişilerin serbest zamanlarını değerlendirmelerine yönelik çok seçenekli hizmetler sunan canlı bir sektör de meydana gelmiştir. Ekonomik verimliliğin artması ve çalışma koşullarının rahatlaması ile ortaya çıkan serbest zamanın bilinçli bir şekilde değerlendirilmesi, olumlu sonuçları doğurmuştur. Bu konuda yapılan çalışmalarda, serbest zamanın pozitif kullanımının artmasının kendini gerçekleştiren ve ruhen sağlıklı gençlerin gelişmesine katkıda bulunduğu yaygın olarak ifade edilmektedir (3).

Rekreasyonel aktivitelerin temel fonksiyonları içersinde dinlenme (17), eğlenme (29,14) ve gelişim fonksiyonu (23) bulunmaktadır. Rekreasyon çalışmaları, kişilerde mental performans artışı,

yaratıcılık ve kültürel gelişmeler açısından önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle üniversitelerde akademik olarak eğitim alan öğrencilerin, bilimsel ve sosyal hayatta başarılı olabilmelerinin, akademik alt yapıları ile birlikte, kültürel sosyal ve beceri donanımlarının da etken olması söz konusudur (32).

Bireylerin ve toplumların sosyal yaşantılarında önemli bir yeri olan rekreatif faaliyetlerin organizasyonunda üniversitelerin daha fonksiyonel bir rol üstlendiği görülmektedir (19). Üniversite gençlerinin boş zamanlarını değerlendirmeleri ve rekreatif etkinliklere katılımları, üniversite eğitimleri sırasında okulların kendilerine sunduğu olanaklar kapsamında yarı örgütlü bir şekilde gerçekleşmekte; bu bağlamda üniversiteler öğrencilerinin resmî eğitimleri dışında kalan zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirmeleri için de yönlendirici rol üstlenebilmektedirler. Üniversitelerin hazırladıkları rekreasyon programları ve buna ilişkin altyapı olanakları, gençlerin aralarındaki iletişimi artırırken diğer katılım nedenlerini de tatmin etmektedir (4). Türkiye’deki üniversitelerde öğrenim gören gençlerin boş zaman etkinliklerine katılımları son yıllarda üniversite kampüslerinin gelişmesi ve yönetimlerin bu konudaki çabalarıyla gün geçtikçe hızla arttığı gözlenmekle birlikte (4) birçok üniversitemizde yeterli olmadığı görülmektedir.

Rekreasyonel etkinliklere katılımın bu olumlu katkılarına rağmen bireylerin değişik sebepler nedeniyle kendileri için oldukça önemli olan bu tür etkinliklere katılmadıkları ya da çeşitli engeller nedeniyle katılmadıkları belirlenmiştir(16). Üniversite gençliği üzerine yapılmış bazı araştırmalarda, gençliğin büyük bir çoğunluğunun serbest zamanlarını nasıl geçireceklerini bilemedikleri ya da pasif etkinliklerle geçirdikleri, ancak imkân olması halinde de birçok aktif etkinliklere katılmaya istekli oldukları ortaya çıkmıştır (8).

Serbest zamanların olumlu bir biçimde değerlendirilmesinin toplumsal uyumun güçlenmesinde yararlı olurken, özellikle genç nüfusu zararlı alışkanlıklardan koruyabileceği ileri sürülmektedir(30). Bunun yanında serbest zamanlarda kantinde arkadaşlarıyla sohbet etme, müzikle uğraşma, karşı cinsten bir arkadaşla gezme, kahveye gitme gibi faaliyetlerin öğrencilere fazla cazip gelmediği de saptamıştır(18). Üniversitelerin yatırımlarını arttırması ve spor yapma imkânlarını geliştirilmesiyle gençlerin sosyalleşme sürecine destek vererek (31), gençlerimizin spor ortamını daha iyi tanımaları, sevmeleri, serbest zamanlarını yapıcı etkinliklerle değerlendirmelerinde büyük katkıları olacaktır. Bu bağlamda araştırma, üniversite öğrencilerinin serbest zaman aktivitelerine katılmama nedenlerinin ortaya çıkarılmasını amaçlamaktadır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın örneklemini 2011–2012 eğitim-öğretim yılında Adnan Menderes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu (157), Sağlık Yüksek Okulu (48), Eğitim Fakültesi Resim ve Müzik Eğitimi Bölümleri (65) ve Nazilli Meslek Yüksek Okulu’ndan (58) gönüllü olarak katılan 169 kız 159 erkek toplam 328 genç öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma uygulanmadan önce Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğü’nden ve çalışma kapsamındaki Okullardan resmi izin alınmıştır. Anketin uygulanması sınıf ortamında gönüllük esasına dayalı olarak uygulanmış ve 10 dk süre içerisinde tamamlanmıştır.

Veri toplama Aracı

Araştırmada, Gürbüz ve Karaküçük (13) tarafından geliştirilen üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklerine katılmalarına engel teşkil edebilecek unsurları değerlendiren “Boş Zaman Engelleri Ölçeği” kullanılmıştır. Rekreasyonel faaliyetlere katılımı engelleyen faktörleri değerlendiren 27 maddelik bir ölçek yer almaktadır. 4’lü Likert Tipi dereceleme ölçeği kullanılmıştır. Her bir soru için 1: “Kesinlikle Önemsiz”, 2: “Önemsiz”, 3: “Önemli”, 4: “Çok Önemli”, seçenekleri sunulmuş ve araştırma grubundan görüşlerine en uygun seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Boş Zaman Engelleri Ölçeği 6 alt boyut altında toplanmaktadır. Birinci alt boyut (birey psikolojisi) 1., 2., 3. ve 4. maddelerden, ikinci alt boyut (bilgi eksikliği) 5., 6., 7., 8. ve 9. maddelerden, üçüncü alt boyut (tesisler/hizmet) 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16. ve 17. maddelerden, dördüncü alt boyut (arkadaş eksikliği) 18., 19. Ve 20. maddelerden, beşinci alt boyut (zaman) 21., 22., 23. ve 24. maddelerden ve altıncı alt boyut (ilgi eksikliği) 25., 26. ve 27. maddelerden oluşmaktadır. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek için hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 303 üniversite öğrencisi için alt boyutlarda 0.67 (zaman) ile 0.82 (bilgi eksikliği) arasında bulunmuştur. Bizim çalışmamızda ise Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı bilgi eksikliği (.79), Tesis hizmet (.63), birey psikoloji (.72), Arkadaş (.82), zaman (.64), ilgi eksikliği (.75) olarak bulunmuştur.

Veri analizi

Verilerin istatistik analizinde SPSS 15.0 paket program kullanılmıştır. Üniversite öğrencileri ile ilgili demografik bilgilerin değerlendirilmesinde frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları hesaplanmış, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), t testi ve Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır.

BULGULAR

Gençlerin cinsiyet, yaş, bölüm, refah düzeyi ve serbest zamanlarını değerlendirmedeki güçlük çekme durumlarına ilişkin bulgular sonucunda katılımcıların % 47.9’u (157 kişi) Besyo, % 14.6’sı (48 kişi) Sağlık Y.O., % 19.8’i (65 kişi) Nazilli Meslek Y.O., % 17.7’si

(58 kişi) Eğitim Fakültesi Resim ve Müzik Eğitimleri bölümlerinden olduğu tespit edilmiştir. Genç öğrencilerin refah düzeylerinde %9.5'i kötü durumsa iken %54'ü ise iyi olarak algıladıklarını bildirmişler, serbest zamanlarını değerlendirmede %66.5'inin bazen güçlük çektiklerini, % 25.9'u ise hiçbir zaman etkinliklere katılmada güçlük çekmediklerini belirtmişlerdir (tablo 1).

Tablo 1. Üniversite Gençlerinin sosyo demografik özellikleri

Değişkenler		N	%
Besyo	Kız	55	32.5
	Erkek	102	64.2
Sağlık Y.O.	Kız	38	22.5
	Erkek	10	6.3
MYO.	Kız	41	24.3
	Erkek	24	15.1
Eğitim fak	Kız	35	20.7
	Erkek	23	14.5
Sınıf	1.sınıf	101	30.8
	2.sınıf	83	25.3
	3.sınıf	73	22.3
	4.sınıf	71	21.6
Refahdüzeyi	Çok kötü	10	3.0
	Kötü	31	9.5
	Normal	177	54.0
	İyi	88	26.8
	Çok iyi	22	6.7
Güçlük çekme	Her zaman	25	7.6
	Bazen	218	66.5
	hiçbirzaman	85	25.9

Tablo 2'de rekreasyonel aktivitelere katılımlarında kendilerine engel oluşturabilecek nedenlerin alt boyutlarına ilişkin bulgulara göre bireysel psikoloji alt boyutunda ($k=2.89$, $e=2.64$), bilgi eksikliği alt boyutunda ($k=3.04$, $e=2.84$), Tesis/Hizmet alt boyutunda ($k=3.02$, $e=2.95$), Arkadaş eksikliği alt boyutunda ($k=2.57$, $e=2.46$), zaman alt boyutunda ($k=2.91$, $e=2.73$), ve ilgi eksikliği alt boyutunda ise

($k=2.54$, $e=2.38$) olarak bulunurken, tüm alt boyutlarda kızların değerlerinin erkeklerden daha yüksek olduğunu görülmektedir.

Tablo 3'deki sonuçlarda t-testi sonucunda gençlerin cinsiyetleri bakımından serbest zamanlarını engelleyen faktörler arasındaki alt boyutlarından bireysel psikoloji ($t=-3.512$, $p<0.05$), Bilgi eksikliği alt boyutunda ($t=-2.683$, $p<0.05$) ve zaman Alt boyutunda ($t=-2.903$, $p<0.05$) kızların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. İlgi eksikliği, Arkadaş Eksikliği, Tesis/Hizmet alt boyutlarında ise anlamlı farklılığa rastlanılmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 2. Üniversite Gençlerinin Serbest zaman engelleri açısından Alt Boyutlarına İlişkin Ortalama puanları ve standart sapma değerleri

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	X	SD
Bireysel	Kız	169	2.89	.565
Psikoloji	Erkek	159	2.64	.725
Bilgi Eksikliği	Kız	169	3.04	.644
	Erkek	159	2.84	.687
Tesis/Hizmet	Kız	169	3.02	.702
	Erkek	159	2.95	.536
Arkadaş	Kız	169	2.57	.728
Eksikliği	Erkek	159	2.46	.738
Zaman	Kız	169	2.91	.523
	Erkek	159	2.73	.578
İlgi eksikliği	Kız	169	2.54	.716
	Erkek	159	2.38	.755

Refah düzeyine göre alt boyutlar açısından yapılan Anova testi sonucunda, refah düzeyi ile bireysel başarı ($F=5.511$, $p=.000$), zaman ($F=2.827$, $p=.025$), ve arkadaş eksikliği ($F=4.039$, $p=.003$) arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (tablo 4). Ayrıca Üniversite Öğrencilerinin Bölüm ve sınıf Değişkenine Göre Alt Boyutlara İlişkin ANOVA testi Sonuçlarına göre ise bölümler ve sınıflar arasında anlamlı farklılığa rastlanılmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3. Gençlerin cinsiyet değişkenine göre serbest zamanlarını engelleyen faktörlerin alt boyutlarına ilişkin t testi

Alt Boyutlar		N	X	S.S	t	df	p
Bireysel	Erkek	159	2.64	.725	-3.512	326	.001*
Psikoloji	Kız	169	2.89	.565			
Bilgi Eksikliği	Erkek	159	2.84	.687	-2.683	326	.008*
	Kız	169	3.04	.644			
Tesis/Hizmet	Erkek	159	2.95	.536	-.909	326	.364
	Kız	169	3.02	.702			
Arkadaş	Erkek	159	2.46	.738	-1.314	326	.190
Eksikliği	Kız	169	2.57	.728			
Zaman	Erkek	159	2.73	.578	-2.903	326	.004*
	Kız	169	2.91	.523			
İlgi eksikliği	Erkek	159	2.38	.755	-1.902	326	.058
	Kız	169	2.54	.716			

* $p<0.05$

Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinin Refah Düzeyi Değişkenine Göre Alt Boyutlara İlişkin Temel İstatistikleri ve ANOVA testi

Alt Boyutlar	Refah düzeyi	N	X	Sd	F	P	Fark-tukey
Bireysel Psikoloji	Çok kötü	10	2.07	.514	5.514	.000*	P<0.05*
	Kötü	31	2.54	.753			
	Normal	177	2.79	.622			
	İyi	88	2.93	.591			
	Çok iyi	22	2.68	.849			
Bilgi Eksikliği	Çok kötü	10	2.76	.548	.720	.579	
	Kötü	31	2.79	.783			
	Normal	177	2.96	.646			
	İyi	88	2.99	.670			
	Çok iyi	22	2.94	.771			
Tesis/Hizmet	Çok kötü	10	3.20	.391	.407	.804	
	Kötü	31	2.93	.615			
	Normal	177	2.97	.525			
	İyi	88	3.00	.791			
	Çok iyi	22	3.02	.765			
Arkadaş Eksikliği	Çok kötü	10	2.20	1.15	4.039	.003*	P<0.05*
	Kötü	31	2.29	.815			
	Normal	177	2.66	.687			
	İyi	88	2.41	.722			
	Çok iyi	22	2.28	.593			
Zaman	Çok kötü	10	2.37	.883	2.827	.025*	P<0.05*
	Kötü	31	2.69	.663			
	Normal	177	2.83	.511			
	İyi	88	2.92	.518			
	Çok iyi	22	2.80	.626			
İlgi eksikliği	Çok kötü	10	2.43	1.04	1.284	.276	
	Kötü	31	2.22	.866			
	Normal	177	2.53	.717			
	İyi	88	2.45	.657			
	Çok iyi	22	2.36	.847			

*p<0.05

TARTIŞMA

Bu çalışma üniversite gençlerinin serbest zaman etkinliklerine katılmama nedenlerinin belirlenerek değişkenler arasındaki ilişkisinin incelenmesini amaçlamaktadır. Yapılan araştırmalarda, üniversite gençlerinin serbest zaman etkinliklerine katılma durumlarında güçlük çektikleri belirlenmiştir. Karaküçük ve Gürbüz (16) ve Tolukan (28)'in yapmış oldukları çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmış, araştırmaya katılan gençlerin serbest zamanlarını değerlendirmede güçlük çekme durumunda genel olarak zorlandıkları tespit edilmiştir. Araştırmamızın sonucunda ise güçlük çekme ile alt boyutlar arasında anlamlı farklılık belirlenmemiştir ($p>0.05$).

Yaptığımız araştırmada üniversite gençlerinin cinsiyetleri bakımından serbest zamanlarını engelleyen faktörler arasındaki alt boyutlarından bireysel psikoloji ($t=-3.512$, $p<0.05$), Bilgi eksikliği ($t=-2.683$, $p<0.05$) ve zaman alt boyutlarında ($t=-2.903$, $p<0.05$) kızların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Tolukan (28) yapmış olduğu araştırmada bayan ve erkek grupları arasında sadece bilgi eksikliği alt boyut puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu ve farklılığın bayarlardan kaynaklandığı ortaya konulmuştur. Demirel ve Harmandar'ın (9)

yapmış oldukları araştırmada ise üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılmalarına engel olabilecek faktörlerde üniversite durumlarına göre sosyal ortam, bilgi eksikliği, ilgi eksikliği ve arkadaş eksikliği gibi alt boyutlarında farklılık gösterdiklerini belirtmişlerdir. Benzer yapılan çalışmalarda (16, 4) bayanların erkeklere göre rekreasyonel faaliyetlere aktif katılımlı etkinliklere daha az yöneldikleri belirlenirken, Hudson (15) yapmış olduğu çalışmada, boş zaman faaliyetlerine katılmada cinsiyete bağlı önemli farklılıklar olduğunu saptamıştır. Ergül'ün (10) yapmış olduğu araştırmada ise üniversite öğrencilerinin sportif rekreasyon etkinliklerine katılmaları cinsiyet değişkenine göre spor yapma durumları incelendiğinde erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre spor yapmaya daha eğilimli oldukları görülmüştür. Cinsiyetin rekreasyonel ve sportif faaliyetlere katılmada etkisinin olduğunu ve boş zaman faaliyetlerini tercih etmede önemli bir rol oynadığını ortaya koyan bir çok araştırma da bulunmaktadır (7, 1, 20).

Refah seviyeleri alt boyutlara ilişkin sonuçlarına göre, "birey psikolojisi", "arkadaş eksikliği" ve "zaman" alt boyutlarına ilişkin puanları refah seviyelerine göre anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Bu farklılıkların refah seviyesi

çok iyi olan öğrencilerin diğer gruplardaki öğrencilere göre “birey psikolojisi” “arkadaş eksikliği” ve “zaman” alt boyutlarına ilişkin puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin “ilgi eksikliği” alt boyutuna ilişkin puanları refah seviyelerine göre de anlamlı bir farklılık olduğu ve bu farklılığın ise, refah seviyesi kötü olan öğrencilerin diğer gruplardaki öğrencilere göre puanların daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin “bilgi eksikliği”, tesisler/hizmet”, “ilgi eksikliği” alt boyutlarına ilişkin puanları arasında refah seviyelerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Rekreasyonel etkinliklere katılımında refah düzeyi yüksek olan genç katılımcıların refah düzeyi düşük olduğunu ifade eden katılımcılara göre daha az etkilendiği tespit edilmiştir. Burton ve ark. (6) araştırma sonucunda gelir düzeyinin rekreasyonel etkinliklere katılımında ilk üç sırada yer alan bir faktör olduğunu belirtmişlerdir. Gratton (12) yaptığı araştırma sonucunda ise bireyin rekreasyonel katılımındaki en önemli faktörün “para” olduğunu ifade ederken, Alexandris ve Carroll (1) tarafından üniversite öğrencilerinin rekreasyonel sportif aktivitelere katılım sıklıkları ve bu katılımı engelleyen etkenler üzerine yaptıkları araştırmasında ise bilgi eksikliği ve bireyin motive olma düzeyi ile engelleri algılama düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. “Tesis/Hizmet ile Ulaşım” alt boyutu için önemli etkenler den biri “Para” olduğundan rekreatif etkinliklere katılımında “Para”nın önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Yapılan araştırmalar ile yaptığımız araştırma bireylerin rekreasyonel etkinliklere katılmalarında gelir durumları önemli bir yer tutmakta ve çıkan sonuçlar araştırmamızın sonuçlarıyla da paralellik göstermektedir.

Terzioğlu ve Yazıcı (26), üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme anlayış ve alışkanlıkları ile ilgili yaptıkları çalışmada, öğrencilerin boş zamanlarının çok fazla olduğu, bunun yanında çok etkin değerlendiremedikleri; ayrıca öğrencilerin boş zaman ve sporu bedensel ve zihinsel gelişim aracı olarak gördüklerini belirtmişlerdir.

Balcı ve İlhan (2) çalışmalarında ise, üniversitelerin rekreasyon programlarına katılan öğrencilerin, özellikle kızların erkek öğrencilere göre aktif katılımlı aktivitelere daha az yöneldiği ve bu tip etkinliklere daha az zaman ayırdıkları tespit edilmiştir. Buna bağlı olarak gençlerin eğitim gördükleri üniversitelerin düzenlediği aktivitelere katılma arzuları; üniversitelerdeki kulüplerin, toplulukların ve aynı zamanda sportif organizasyonların daha etkili olduğunu ortaya koymuşlardır.

Tekin ve ark.(25) çalışmasında, erkek ve kız öğrencilerin etkinliklere zaman ayırabilecekleri belirtirken, etkinliklere katılmanın akademik başarıyı

arttırdığını ve tesislerin yetersizliği konusunda görüş bildirdiklerini ifade etmişlerdir.

Schrag ve Strattman (24), yaptıkları çalışmada ise kent ve kırsal alandaki öğrencilerin müzik dinleme ve spor gruplarına katılımlarının yüksek olduğu belirtirken, kırsal devlet okulu öğrencilerinin boş zamanlarında arkadaşlarıyla vakit geçirdikleri ve tv/film izledikleri; şehir merkezi devlet okulunda okuyanların ise daha çok alışveriş yaptıkları, video ve bilgisayar oyunu oynadıklarını belirtmişlerdir.

Çalışmamızın sonucunda Üniversite gençlerinin genel olarak serbest zaman etkinliklerine katılmakta güçlük çektikleri, özellikle kız öğrencilerin erkeklere göre aktivitelere katılmada daha pasif ve çekingen oldukları, üniversitelerde tesislerin ve organizasyonların yetersiz olduğu, refah düzeyinin rekreatif faaliyetlere katılımında önemli bir etken olduğu, gençlerin zamanlarını değerlendirmede etkili bir ortamın sunulmadığı ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte boş zamanlarda, kantinde arkadaşlarıyla sohbet etme, müzikle uğraşma, karşı cinsten bir arkadaşla gezme, kahveye gitme gibi faaliyetlerin öğrencilere fazla cazip gelmediğini saptamıştır (22).

Bu sonuçlar doğrultusunda gençlerin serbest zaman etkinliklerine katılımlarının sağlanabilmesi için üniversitelerin tesislerin geliştirilip çoğaltılması, sosyal ve sportif organizasyonların her dönemde düzenlenerek gençlerin ilgisini çekecek şekilde cazip hale getirilmesi, serbest zaman etkinlikleri değerlendirmede eğitici bilgilerin sunulması, spor yapma ve fiziksel aktivitede bulunma bilincinin uygulamalı olarak verilmesinin büyük önem taşıdığı görülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Alexandris K, Carroll B. Demographic Differences In The Perception Of Constrains On Recreational Sport Participation:Results From A Study In Greece. *Leisure Studies*, 1997;16, 107-125.
2. Balcı V ve İlhan A. Türkiye’deki Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Düzeylerinin Belirlenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2006;4(1), 11-18.
3. Balcı V, Demirtaş M, Gürbüz P, İlhan A, Ersöz V. Ankara’daki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması. 7. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, 2002; 123- 131, Antalya.
4. Balcı V. Ankara'daki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 2003; 158, 161-173.
5. Broadhurst R. *Managing Environments For Leisure And Recreation*, London, GBR:Routledge, 2001; s.3.
6. Burton N, Turrell G And Oldenburg B. Participation in Recreational Physical Activity: Why do

- Socioeconomic Groups Differ? *Health Education, Behavior*, 2003; 30(2), 225-244.
7. Culp RH. Adolescent Girls and Outdoor Recreation: A Case Study Examing Constraints and Effective Programming. *Journal of Leisure Research*, 1998;30(3), 356-379.
 8. Demir C. Demografik Özellikler İle Sağlanan İmkânların Sportif Faaliyet Tercihleri Üzerine Etkileri; Üniversite Gençliğine Yönelik Bir Uygulama, 1. *Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu, Ankara: Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği*, 2003.
 9. Demirel M, Harmandar D. Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımlarında Engel Oluşturabilecek faktörlerin belirlenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 2009; Cilt: 6, Sayı:1
 10. Ergül K. Üniversite Gençliğinin Sportif Rekreasyon Etkinliklerine Yönelik İlgileri ve Katılma Düzeylerinin Belirlenmesi. *Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Manisa, 2008.
 11. Gökçe B. *Orta Öğretim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları*. MEB Yayını, Ankara, 1984.
 12. Gratton C. *Economics Of Sport And Recreation*, London, U.K., Sport Pres, 2000.
 13. Gürbüz B Ve Karaküçük S. Boş Zaman Engelleri Ölçeği-28: Ölçek Geliştirme, Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Gaszi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2008;Cilt: XII, Sayı: 1, 3-10.
 14. Horner S ve Swarbrooke J. *Leisure Marketing: A Global Perspective (Paperback)* (1st Edition), Oxford: Elsevier Butterworth-Heinemann, Linacre House, Jordan Hill, 2005
 15. Hudson S. The Segmentation of Potential Tourists: Constraint Differences between Men and Women. *Journal of Travel Research*, 2000; 38(4), 363- 368.
 16. Karaküçük S ve Gürbüz B. *Rekreasyon ve Kent(li)leşme*, Ankara: Gazi Kitabevi, 2007; s.107.
 17. Karaküçük S. *Rekreasyon (Boş Zamanları Değerlendirme) "Kavram, Kapsam ve Bir Araştırma* (5. Baskı), Ankara: Gazi Kitabevi, 2005
 18. Kır İ. *Yüksek Öğretim Gençliğinin Boş Zaman Etkinlikleri: KSÜ Örneği*. Kahra Fırat, 2007.
 19. Mete B ve Ağaoğlu SA. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kurupelit Kampüsü Akademik ve İdari Personelin Rekreatif Aktivitelere Katılım ve Bakışaçılılarının İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi*, 2003; 421-426, Ankara.
 20. Moccia FD. *Plannig Time: An Emergent European Practice*. European Plannig Studies, 2000; 8(3), 367-376.
 21. Özdemir S, Karaküçük S, Gümüş M, Kıran S. Türkiye Taş Kömürü Kurumu Genel Müdürlüğü'nde Çalışan Yeraltı İşçilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıklarının Belirlenmesi, 9. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Bildiri Kitabı*, Muğla, 2006;s.10.
 22. Sabbağ Ç, Aksoy E. Üniversite Öğrencileri Ve Çalışanların Boş Zaman Etkinlikleri:Adıyaman Örneği, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2011; Yıl: 3 Sayı: 4, s. 10-23
 23. Sağcan M. *Rekreasyon ve Turizm*, İzmir: Cumhuriyet Baskıevi, 1986.
 24. Schrag K ve Strattman K. *Free-time literacy activities*. Proceedings of the 5th Annual GRASP Symposium, Communication Sciences and Disorders. College of Health Professions, Wichita State University, 2009; pp:156-157.
 25. Tekin M, Yıldız M, Akyüz M ve Uğur OA. Karaman Yüksek Öğrenim Kredi Ve Yurtlar Kurumunda Kalan Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Ve Beklentilerinin İncelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2008; 9(1), 121-135.
 26. Terzioğlu A ve Yazıcı M. Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Anlayış ve Alışkanlıkları (Atatürk Üniversitesi Örneği), *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2003;5(2), 1-31.
 27. Tezcan M. *Boş Zamanlar Sosyolojisi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara, 1993
 28. Tolukan E. Özel Yetenekle İlgili Bölümlerde Okuyan Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyonel Aktivitelere Katılımlarına Engel Olabilecek Unsurların Belirlenmesi. *Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*, 2010
 29. Torkildsen G. *Leisure and Recreation Management (5th Edition)*, London: Routledge. 2005.
 30. Tuncay S. Türkiye'de Gençlik Sorunlarının Psikolojik Boyutu. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2000; 1(1), 244 -251.
 31. Voigt Dieter. *Spor Sosyolojisi*, (Çev: Ayşe Atalay), Alkım Yayınları, İstanbul, 1998.
 32. Yağmur R. Afyon Kocatepe Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerle Farklı Bölümlerdeki Öğrencilerin Serbest Zaman Aktivitelerinin Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2006.
 33. Yaman V, Yaman F ve Burgul N. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Serbest Zaman Alışkanlıkları İçerisindeki Sporun Yeri ve Rolü (Ankara Örneği), The 10th ICHPER•SD European Congress and the TSSA 8th International Sports Science Congress Which Will be Organized Jointly During 17th - 20th of November 2004 Antalya.
 34. Yetim A. *Sosyoloji ve Spor*. İstanbul: Yayılcık Matbaası, 2005.